

Seat No. _____

HAN-1901100302030101

M. A. (Sem.-III) (CBCS) (WEF-2019)

Examination

June - 2023

Sanskrit

(Puranasastra-Visnupuran 1 & 2)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરીને સમજાવો : ૧૪
- 1 Explain any **two** verses with translation of the following : 14
- (૧) વિષ્ણોઃ સકાશાદુદ્ભૂતં જગત તત્રૈવ ચ સ્થિતમ્ ।
સ્થિતિસંયમકર્તાઽસૌ જગતોઽસ્થ જગચ્ચ સઃ ॥ ૧,૧,૩૧ ॥
- (૨) મૈવં ભો રક્ષ્યતામેષ થૈરુક્તં રાક્ષસાસ્તુ તે ।
ઠુચુઃ ક્ષાદામ ઇત્યન્યે યે તે યક્ષાસ્તુજક્ષણાત્ ॥ ૧,૫,૪૩ ॥
- (૩) સ શ્લાઘ્યઃ સ ગુણી ધન્યઃ સ કુલીનઃ સ બુદ્ધિમાણ્ ।
સ શૂરઃ સ ચ વિક્રાન્તો પરત્વયા દેવિ વીક્ષિતઃ ॥ ૧,૯,૧૩૧ ॥
- (૪) અહોઽસ્થ તપસો વીર્યમહોઽસ્થ તપસઃ ફલમ્ ।
યદેન પુરતઃ કૃત્વા ધ્રુવં સપ્તર્ષયઃ સ્થિતાઃ ॥ ૧,૧૨,૯૯ ॥
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરીને સમજાવો : ૧૪
- 2 Explain any **two** verses with translation of the following : 14
- (૧) ઉત્તરં યત્સમુદ્રસ્ય હિમાદેશ્ચૈવ દક્ષિણમ્ ।
વર્ષં તદ્ભારતં નામ ભારતી યત્ર સન્તતિ ॥ ૨,૩,૧ ॥
- (૨) જ્ઞાનમેવ પરં બ્રહ્મ જ્ઞાનં બન્ધાય ચેષ્યતે ।
જ્ઞાનાત્મકમિદં વિશ્વં ન જ્ઞાનાદ્વિદ્યતે પરમ્ ॥
- (૩) નાહં પીવાન્ન ચૈવોઢા શિબિકા ભવતો મયા ।
ન શ્રાન્તોઽસ્મિ ન ચાયસો સોઢવ્યોઽસ્તિ મહીપતે ॥
- (૪) અમૃષ્ટં જાયતે મૃષ્ટં મુષ્ટાદુદ્વિજતે જનઃ
આદિમધ્યાવસાનેષુ કિમન્નં રુચિકારકમ્ ॥

- ૩ પુરાણં પञ્ચાલક્ષણં – આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ પુરાણં પञ्चालक्षणं – Discuss this statement. 14

અથવા / OR

- ૩ પુરાણસાહિત્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- ૩ Write a detailed note on the origin and development of puran literature. 14
- ૪ વિષ્ણુપુરાણમાં આલેખાયેલ પૃથુચરિતનું નિરૂપણ કરો. ૧૪
- 4 Narrate the પૃથુચરિત as depicted in વિષ્ણુપુરાણ । 14
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short note on any **two** of the following : 14
- (૧) પ્રહલાદચરિતમ્ ।
- (૨) ભારતવર્ષવર્ણનમ્ ।
- (૩) સમુદ્રમન્થનમ્ ।
- (૪) પાપ-પ્રાયશ્ચિત-નરકવર્ણનમ્ ।